

MARC J. SEIFER

TESLA

VIAȚA ȘI VREMURILE LUI NIKOLA TESLA
BIOGRAFIA UNUI GENIU

Traducere din limba engleză
Bogdan Chircea

CUPRINS

Opiniile criticilor referitoare la <i>Tesla</i>	3
Cuvânt înainte	11
Prefață.....	14
1. Moștenirea	18
2. Copilăria (1856-1874).....	22
3. Anii de colegiu (1875-1882)	31
4. Întâlnirea lui Tesla cu vrăjitorul din Menlo Park (1882-1885)	42
5. Liberty Street (1886-1888)	54
6. Inducție la Pittsburg (1889)	65
7. Falși inventatori (1889-1890).....	74
8. South Fifth Avenue (1890-1891).....	79
9. Revizuirea trecutului (1891).....	85
10. Societatea regală (1892)	94
11. Părintele comunicațiilor fără fir (1893)	107
12. Vrăjitorul electric (1893)	118
13. Filipovii (1894).....	129
14. Energia Niagarei (1894).....	138
15. Gloria radiantă (1894)	144
16. Incendiu la laborator (1895).....	151
17. Febra marțiană (1895-1896)	156
18. Înalta societate (1894-1897).....	161
19. Umbrografiile (1896)	169
20. Discursul de la cascadă (1897)	173

21. Celebrități (1896-1898)	179
22. Ucenicul vrăjitorului (1896-1897)	183
23. Energia vril (1898).....	193
24. Waldorf-Astoria (1898).....	203
25. Colorado Springs (1899).....	212
26. Contactul (1899)	218
27. Emisarul lui Thor (1899).....	227
28. Întoarcerea Eroului (1900).....	232
29. Casa Morgan (1901).....	240
30. Centrul mondial de telegrafie (1901).....	249
31. Ciocnirea titanilor (1901)	259
32. Predarea torței (1902)	267
33. Wardenclyffe (1902-1903).....	274
34. Rețeaua (1903-1904).....	283
35. Dezintegrarea (1904-1906)	296
36. Copilul visurilor sale (1907-1908)	312
37. Turbinele fără palete (1909-1910)	323
38. Conexiunea Hammond (1909-1913).....	329
39. J.P. Morgan Jr. (1912-1914).....	342
40. Coloana a cincea (1914-1916)	352
41. Auditoriul invizibil (1915-1921)	361
42. Transformarea (1918-1921).....	377
43. Nebunii ani '20 (1918-1927).....	385
44. Mai rapid decât viteza luminii (1927-1940).....	396
45. Viața pe credit (1925-1940).....	407
46. Lucruri neterminate (1931-1943).....	415
47. FBI și documentele Tesla (1943-1956)	424
48. Moștenirea vrăjitorului	440
 Anexa A Transmițătorul cu amplificare: o discuție tehnică.....	 448
Anexa B Incidentul Tunguska	453

1

MOȘTENIREA

Aproape că nu există o națiune care să fi avut o soartă mai tristă decât sârbii. De pe culmile splendorii, când imperiul cuprindea aproape întreaga parte de nord a Peninsulei Balcanice și o mare parte din ceea ce este astăzi Austria, poporul sârb a fost aruncat într-o sclavie de plâns, după bătălia fatală de la Kosovo Polje din 1389, împotriva hoardelor asiatiche copleșitoare. Europa nu va putea niciodată să-și răscumpere marea datorie față de sârbi care au împiedicat, prin sacrificiul propriei libertăți, influxul barbar.

NIKOLA TESLA

În timpul unei furtuni de vară asurzitoare, în Smiljan, un mic sătuc așezat pe marginea din spate a unui platou înalt din munți, s-a născut Nikola Tesla. Familia sârbă locuia în provincia Lika, un platou din Croația, cu o vale lină prin care curgea un râu și în care mai trăiesc mistreți și căprioare, iar țăranii se mai deplasează cu căruțe trase de boi. La mică distanță de Adriatică, locul este bine protejat de invazia mării, de culmea Velebit, la vest, culme care se întinde pe toată lungimea provinciei și domină linia coastei cu stânci abrupte, și de Alpii Dinarici, la est, un lanț de munți care pornește din Austria, se întinde în lungul Peninsulei Balcanice și culminează în sud unde formează insula Creta.

Cu toate că era ascuns, Smiljan avea o poziție centrală, aflându-se la douăzeci și trei de kilometri est de micul port maritim Karlobag, la zece kilometri vest de fremătătorul oraș Gospić și la șaizeci și opt de kilometri sud-vest de minunea de cascade cunoscute sub denumirea de Lacurile Plitvice, un lanț de peșteri și torenți și cascade magnifice, care se află la baza lanțului Munților Dinarici.

La începutul anului 1800, după ce făcuse pentru scurtă vreme parte din provinciile ilirice ale lui Napoleon, Croația se afla sub stăpânirea austro-ungară. Situată între țările slave învecinate, Bosnia, Herțegovina, Muntenegru, Serbia și Slovenia, Croația era prinsă la mijloc între dinastia Habsburgică la nord și Imperiul Otoman la sud.

În timpurile străvechi, pe parcursul mai multor secole, coastele Adriaticii se aflaseră sub stăpânirea ilirilor, un trib de piraiți, despre care se credea că proveneau din regiuni din jurul Austriei. Apărându-și cu succes granițele împotriva unor stăpânitori cum ar fi Alexandru cel Mare, numeroși iliri s-au impus pe plan social; unii dintre ei, în perioada lui Hristos, au devenit împărați.

Slavii, care migrau în clanuri strâns unite cunoscute sub denumirea de *zadruga*, au fost primii recunoscuți de către bizantini în secolul al II-lea d.Hr. în zonele din

jurul Belgradului de astăzi. Trăsăturile lui Tesla corespund trăsăturilor caracteristice ale ghegilor, trib de oameni înalți, cu nasuri convexe și cranii plate. Asemenea altor slavi, acești oameni au fost inițial păgâni și venerau spiritele naturii și un pe zeu al tunetelor și fulgerelor. Strămoșii îndepărtați ai lui Tesla trebuie să se fi născut în Ucraina. Cel mai probabil migraseră prin România în Serbia și se stabiliseră lângă Belgrad, de-a lungul Dunării. După bătălia de la Kosovo Polje, din ultima parte a secolului al XIV-lea, au traversat câmpiile din Kosovo ajungând în Muntenegru și și-au continuat migrația spre nord, spre Croația, în ultima parte a secolului al XVII-lea.

Toți slavii vorbesc aceeași limbă. Principala distincție dintre croații și sârbi constă în deosebiri ce rezidă în istoria țărilor lor. Croații l-au adoptat pe Papă conducător spiritual și au urmat modelul de catolicism al Romei; sârbi l-au adoptat pe patriarhul bizantin și ortodoxia greacă. În vreme de preoții romano-catolici rămân celibatari, preoții ortodocși greci se pot căsători.

În regiunile răsăritene și centrale, slavii au avut mai mult succes în menținerea controlului asupra a ceea ce avea să se numească Regatul Serbiei; în vreme ce în apus, în Croația, au venit stăpânitori din afară, ca de exemplu Carol cel Mare, în anul 800 d.Hr., care au ocupat regiunea. În vreme ce croații au păstrat politicile de creștinizare ale francilor, sârbi și bulgarii au respins papalitatea și și-au reinviat propria credință păgână, care cuprindea sacrificiile de animale și panteismul. Mulți dintre păgânii străvechi au fost făcuți sfinți și erau sărbătoriți cu mai mult fast decât Iisus. Protectorul lui Tesla, Nicolae, este un sfânt din secolul al IV-lea care îi proteja pe marinari.

Ceea ce a făcut ca aceste două grupuri să se depărteze și mai mult, cu toate că vorbeau aceeași limbă, a fost faptul că croații au adoptat alfabetul latin, în vreme ce sârbi și bulgarii au adoptat alfabetul chirilic, folosit de către biserica ortodoxă greacă.

Înainte stăpânirii turcești, între secolul al IX-lea și al XIV-lea, Serbia și-a menținut autonomia. Pentru Serbia, această perioadă a reprezentat epoca sa de aur, bizantinii acceptându-le statutul de autonomie. Datorită firii filantropice a regilor săi, a înflorit o artă medievală dinamică și au fost ridicate mari mănăstiri.

Pe de altă parte, Croația a fost mult mai tumultuoasă. Influențată de Europa occidentală, clasa conducătoare a încercat, fără succes, să instituie un sistem feudal bazat pe stăpâni și servi. Această politică era în mod direct opusă structurii inerente a *zadrugilor* democratice și astfel Croația nu a reușit niciodată să-și stabilească o identitate unificată. Cu toate acestea, o ramură independentă a Croației, Ragusa (Dubrovnik), care se înființase ca port comercial și ca un rival al Veneției ca mare putere maritimă, a devenit creuzetul culturii slave de sud și un simbol al idealului iliric al unei Iugoslavii unite.

Însă identitatea Serbiei ca națiune s-a schimbat pentru totdeauna în 15 iunie 1389, în ziua în care 30 000 de turci au distrus națiunea sârbă în bătălia de la Kosovo Polje. Cuceritori cruzi, turcii au distrus bisericile sârbe sau le-au transformat în moschei. Înrolându-i pe cei mai sănătoși băieți în armatele lor, i-au trecut prin sabie și i-au torturat pe bărbați și le-au forțat pe femei să se convertească și să se mărite cu turci. Mulți sârbi au fugit, găsindu-și adăpost în munții din Muntenegru ori ascunzându-se în văile din Croația. O parte dintre cei care au rămas s-a îmbogățit ca vasali ai turcilor; alții, în special cei cu sânge amestecat, au devenit paria.

Bătălia de la Kosovo este la fel de importantă pentru sârbi cum este Exodul pentru evrei sau crucificarea pentru creștini. Este comemorată în fiecare an la aniversarea tragediei, sub denumirea de Vidov Dan, ziua în care „vom vedea”. După cum i-a spus un sârb autorului, „ne urmărește întotdeauna”. Masacrul și profanarea ulterioară a regatului au devenit motivul predominant al marilor poeme epice care au servit unificării identității poporului sârb de-a lungul secolelor de vitregie a sorții.

Spre deosebire de croați, care nu s-au confruntat cu o asemenea situație critică, sârbii au avut Kosovo. Combinată cu adeziunea lor la religia ortodoxă greacă sub două aspecte, sârbii s-au simțit uniți, indiferent unde au trăit.

Secolul nașterii lui Tesla a fost marcat de ascensiunea lui Napoleon. În 1809, împăratul a smuls Croația de sub dominația Austro- Ungariei și a instaurat ocupația franceză. Extinzându-și sfera spre sud, de-a lungul coastelor Adriaticii, Napoleon a unit din nou provinciile ilirice și a introdus idealurile franceze de libertate. Această filozofie a contribuit la destrămarea sistemului feudal depășit, de stăpâni și servi, și a renăscut ideea unei națiuni balcanice unite. În același timp, ocupația a creat o identitate cu valorile franceze. Bunicul patern al lui Tesla și străbunicul lui matern au servit amândoi sub împăratul francez.

Cu ajutor din partea rușilor, grupurile de sârbi s-au unit în 1804 sub conducerea unui flamboaian crescător de porci, Ghiorgi Petrovici, cunoscut sub numele de Cara-Ghiorgi (în turcă, Ghiorgi cel Negru), un bărbat de ascendență munte-negreană, instruit în armata austriacă. Însă în 1811, Napoleon a invadat Rusia; ca urmare, sprijinul pentru Serbia s-a evaporat.

Patruzeci de mii de turci au pornit împotriva sârbilor, distrugând orașele și măcelărindu-i pe locuitori. Sârbii au fost adeseori executați prin tragere în țeapă, corpurile lor cutremurate de spasme fiind aliniate de-a lungul drumurilor către orașe. Toți bărbații cu vârste de peste cincisprezece ani care au fost capturați au fost măcelăriți, iar femeile și copiii au fost vânduți ca sclavi. Cara-Ghiorgi a fugit din țară.

Miloș, noul conducător sârb, a fost un personaj viclean și perfid, capabil de echilibristică între sârbi și sultan. În 1817, la întoarcerea sa, Cara-Ghiorgi a fost decapitat, iar Miloș i-a trimis capul la Istanbul. Tiran la fel de groaznic ca orice pașă turc, Miloș a devenit conducătorul oficial al Serbiei în 1830.

Unul dintre personajele cele mai înțelepte ale vremii a fost învățatul de origine sârbă Vuk Karadjici (1787-1864). Cu studii la Viena și la Sankt Petersburg, Vuk credea că „toți sârbii erau unul”.

Pledând pe lângă Miloș în favoarea construirii de școli și a creării unei constituții, Vuk a realizat, împreună cu un cărturar, un dicționar sârbo-croat care combina cele două limbi scrise. A publicat baladele epice populare, care au atras atenția lui Goethe și pe această cale atât plângerile sârbilor, cât și literatura lor unică au fost traduse și răspândite în lumea occidentală.

În Croația, țara natală a lui Tesla, împăratul Ferdinand al Austriei a emis în 1843 o proclamație prin care interzicea orice discuție despre ilirism, prin aceasta contribuind la menținerea separării popoarelor sârb și croat. În 1867, a fost creată monarhia duală austro-ungară, iar Croația a devenit provincie semiautonomă a noului imperiu. În același timp, în Serbia, Mihail Obrenovici a reușit în cele din

urmă să „obțină plecarea... garnizoanelor turcești din Belgrad“ și să transforme statul în monarhie constituțională.

Ascendența lui Tesla a reprezentat, prin urmare, o combinație de influențe încrucișate, a unui mediu monastic, a unei moșteniri bizantine a unei culturi mari de odinioară și a luptelor nesfârșite împotriva invadatorilor barbari. Fiind sârb crescut în Croația, Tesla a moștenit o combinație bogată de ritualuri tribale, dîmnie egalitaristă, o formă modificată de catolicism grec ortodox, convingeri panteiste și o mulțime de superstiții. Femeile își înfășurau trupurile în veșminte negre, iar bărbații își puneau crucea într-un buzunar și arma în celălalt. Trăind la marginea civilizației, sârbii se considerau apărătorii Europei împotriva hoardelor Asiei. Purtau această responsabilitate în sângele lor de multe secole.

COPILĂRIA (1856-1874)

Acum, trebuie să-ți povestesc o întâmplare ciudată care a dat roade mai târziu în viața mea. A fost un ger mai uscat decât fusese vreodată. Când mergeau prin zăpadă, oamenii lăsau o urmă luminoasă. [Mângâindu-i] spatele lui Mačak [a devenit] o fâșie de lumină iar mâna mea a produs o revărsare de scânteii. Tatăl meu a spus că nu-i nimic, decât electricitate, același lucru pe care îl vezi la copaci când e furtună. Mama a părut îngrijorată. „Încetează să te mai joci cu pisica“, mi-a spus ea, ar putea să izbucnească un incendiu. Eu gândeam abstract. „Natură e o pisică? Și atunci cine o mângâie pe spate? Nu poate să fie decât Dumnezeu“, am tras eu concluzia.

Nu am cum să spun ce efect a avut această imagine minunată asupra imaginației mele de copil. Zi de zi m-am întrebat ce era electricitatea și nu am găsit răspuns. Au trecut optzeci de ani de atunci și îmi pun în continuare aceeași întrebare, fără să fiu în stare să-i găsesc răspunsul.

NIKOLA TESLA

Nikola Tesla este descendentul unei *zadrugi* de frontieră bine statornicite, al cărei nume de familie, la origini, fusese Draganici. La mijlocul secolului al XVIII-lea, clanul a migrat în Croația și a apărut numele Tesla. Era un „nume de meșteșugar cum e Fieraru... sau Dulgheru“ care descria un topor pentru prelucrarea lemnului, care avea o „lamă lată la un unghi drept față de mâner“. S-ar părea că cei din familia Tesla își câștigaseră numele deoarece dinții lor semănau cu acest instrument.

Bunicul inventatorului, care purta același nume, Nikola Tesla, se născuse în jurul anului 1789 și ajunsese sergent în armata iliră a lui Napoleon în timpul războaielor din 1809-1813, asemenea altor sârbi care trăiau în Croația, bătrânul Nikola Tesla fusese onorat să lupte sub un împărat care dorea unificarea statelor balcanice și răsturnarea regimului opresiv al austro-ungarilor. El „provenea dintr-o regiune cunoscută ca frontieră militară, care se întindea de la Marea Adriatică până în câmpiile Dunării, cuprinzând... provincia Lika [unde s-a născut inventatorul]. Acest așa-numit «corpus separatum» al monarhiei habsburgice avea propria administrație militară, diferită de restul țării și, prin urmare, nu erau supușii stăpânilor feudali“. Majoritar sârbi, acești oameni erau luptători, a căror responsabilitate consta în apărarea teritoriului de turci. În schimb, spre deosebire de croați, sârbii puteau să aibă în stăpânire pământuri.

Curând după înfrângerea lui Napoleon la Waterloo în 1815, Nicola Tesla s-a căsătorit cu Ana Kalinic, fiica unui ofițer cu funcție înaltă. După prăbușirea Iliriei, bunicul s-a mutat la Gospić, unde putea să întemeieze o familie, împreună cu soția lui, într-un mediu civilizată.

În data de 3 februarie 1819 s-a născut Milutin Tesla, tatăl inventatorului. Fiind unul dintre cei cinci copii, Milutin a învățat la școala elementară germană, singura existentă în Gospić. Asemenea fratelui său Josip, Milutin a încercat să urmeze calea tatălui său. Către sfârșitul adolescenței, s-a înscris la o academie militară austro-ungară, însă s-a răzvrătit împotriva trivialităților vieții regimentare. Era hipersensibil și a renunțat după ce un ofițer l-a criticat pentru că nu avea nasturii din bronz lustruiți.

În vreme ce Josip a devenit ofițer și ulterior profesor de matematică, mai întâi la Gospić și apoi la o academie militară din Austria, Milutin s-a implicat activ în viața politică, a scris poezii și a îmbrăcat haina preoțească. Influențat de filozoful Vuk Karadžić, Milutin a avansat „ideea iugoslavă în editoriale publicate în ziarele locale sub pseudonimul Srbin Pravicić, „Omul dreptății“. Tesla a scris că „stilul literar [al tatălui său] era foarte admirat... el așternând propoziții... pline de spirit și de satiră“. Făcea apel la egalitate socială între popoare, la nevoia învățământului obligatoriu pentru copii și la crearea unor școli sârbești în Croația.

Prin intermediul acestor articole, Milutin a atras atenția elitei intelectuale. În 1847, s-a căsătorit cu Djouka Mandić, care provenea dintr-una dintre cele mai proeminente familii sârbe.

Bunicul matern al Djoukăi era Toma Budisavljević (1777-1840) un preot cu înfățișare regală, cu barba albă, decorat cu Medalia Franceză de Onoare de către însuși Napoleon, în 1811, pentru asigurarea conducerii în perioada ocupației franceze a Croației. Soka Budisavljević, unul dintre cei șapte copii ai lui Toma, a urmat tradiția familiei, căsătorindu-se cu un preot sârb, Nikola Mandić, care provenea și el dintr-o distinsă familie de clerici și militari. Fiica lor, Djouka, născută în 1821, a fost mama lui Tesla.

Fiind cea mai mare fiică dintre cei opt copii ai familiei, îndatoririle Djoukăi s-au înmulțit repede, deoarece mama ei suferea din cauza scăderii vederii, orbind în cele din urmă.

„Mama mea... a fost cu adevărat o mare femeie, de o pricepere și un curaj rar întâlnite“, scria Tesla. Probabil din cauza dimensiunilor îndatoririlor sale, care includeau, la vârsta de șaisprezece ani, pregătirea pentru înmormântare a corpurilor unei întregi familii lovite de holeră, Djouka nu a învățat niciodată să citească. În schimb, a memorat marile poeme epice sârbe și pasaje lungi din Biblie.

Tesla a putut să-și traseze ascendența până la un segment al „aristocrației educate“ a comunității sârbe. De ambele părți ale familiei sale și timp de secole puteau să fie găsiți conducători clerici și militari, dintre care mulți obținuseră mai multe doctorate. Unul dintre frații Djoukăi, Pajo Mandić, era mareșal în armata imperială austro-ungară. Un alt Mandić conducea o academie militară austriacă.

Petar Mandić, al treilea frate și mai târziu unchiul favorit al lui Tesla, suferise o tragedie în tinerețe, când tânăra sa soție își pierduse viața. În 1850, Petar intrase la mănăstirea Gomirje, unde urcase în ierarhia monahală, devenind episcopul regional al Bosniei.

În 1848, cu ajutorul numelui Mandić, Milutin Tesla a obținut o parohie la Senj, o fortăreață de pe coasta nordică, situată la numai șaptezeci și cinci de mile de portul italian Trieste. Din biserica lui de piatră, situată pe o stâncă austeră, Milutin și tânăra lui soție puteau să vadă Marea Adriatică albastru-verzuie și insulele muntoase Krk, Cres și Rab.

Timp de opt ani, familia Tesla a locuit la Senj, unde au avut și primii trei copii: Dane, născut în 1849, primul fiu, și două fiice, Angelina, născută în anul următor, care avea să devină ulterior mama actualului președinte onorific al Societății Memoriale Tesla, William Terbo și Milka, doi ani mai târziu. Ca și cele două surori și mama sa, Milka se va căsători cu un preot ortodox sârb.

Djouka era mândră de fiul ei, Dane, care stătea cu pescarii pe țarm și venea cu povești despre aventuri extraordinare. La fel ca fratele lui mai mic, care nu se născuse încă, Dane era dotat cu extraordinare puteri de reprezentare prin imagini.

Grație unei predici profunde pe subiectul „muncii“, pentru care Milutin a fost recompensat cu o eșarfă roșie specială de către arhiepiscop, preotul a fost promovat în cadrul unei congregații de patruzeci de gospodării, în satul Smiljan, situat la numai nouă kilometri de Gospić. Milutin se întorcea acasă, unde tatăl său încă trăia. În 1855, tânărul preot, soția sa însărcinată și cei trei copii ai săi și-au încărcat căruța trasă de un bou și au făcut călătoria de aproape optzeci de kilometri peste creasta Velebit, prin valea Lika, până la noua lor locuință.

În 1856, s-a născut Nikola Tesla. A fost urmat, trei ani mai târziu, de Marica, mama viitorului prim-ambasador al Iugoslaviei la Națiunile Unite, Sava Kasonovic, omul responsabil în cea mai mare măsură de crearea Muzeului Tesla la Belgrad.

Smiljan era un cadru ideal pentru creșterea celor doi băieți. Se pare că Nikola, crescut mai ales de către cele două surori mai mari, a avut o copilărie arcadiană, săcâindu-i pe servitori, jucându-se cu păsările și animalele de la fermă și învățând tot felul de invenții de la fratele său mai mare și de la mama sa.

În golfulețul din apropiere, băieții se duceau să înoate sau să prindă broaște și să construiască diguri toamna sau la începutul iernii, încercând în zadar să oprească inundarea periodică a terenului. Unul dintre modurile lor preferate de recreere era o moară de apă, un dispozitiv care cuprindea concepte intrinseci care mai târziu aveau să formeze fundamentul inovatoarelor turbine cu aburi, fără lame, ale lui Tesla.

Alte invenții cuprindeau o pocnitoare din tulpină de porumb, care conținea principii pe care mai târziu Tesla avea să le adapteze când a conceput armele cu raze de particule, un cârlig special pentru prins broaște, capcane pentru păsări și o umbrelă de soare folosită într-o încercare nereușită de zbor de pe acoperișul hambarului. Probabil că micul Niko s-a ales cu o căzătură zdravănă, pentru că încercarea l-a țintuit la pat șase săptămâni.

Creația cea mai ingenioasă, probabil, a băiatului, a fost o elice pusă în mișcare de șaisprezece gândaci de mai, lipiți sau prinși câte patru pe palele din lemn. „Aceste creaturi erau remarcabil de eficiente, pentru că, din momentul în care se puneau în mișcare, nu dădeau nici un semn să se oprească și continuau să bâzâie ore în șir... Totul a mers bine până când a venit în locul acela un băiat ciudat. Era fiul unui ofițer în retragere din armata austriacă. Derbedeul mânca gândaci de mai și îi savura de

parcă ar fi fost stridii albastre. Vederea acestei imagini dezgustătoare a pus capăt încercărilor mele în acest domeniu promițător și de atunci nu am mai putut să mă ating niciodată de vreun gândac de mai sau de oricare altă insectă“.

Unele dintre cele mai vechi amintiri din copilărie ale inventatorului, de când avea doar trei ani, au fost rememorate când era octogenar. Cu mulți ani înaintea porumbeilor, Tesla și-a revărsat afecțiunea asupra pisicii familiei, Mačak, „izvorul meu de plăcere... aș vrea să pot să vă dau o idee despre profunzimea afecțiunii care exista între ea și mine“.

După cină, Niko și pisica ieșeau în goană din casă și zburdau în jurul bisericii. Mačak „mă apuca de pantaloni. Începea din răspuțuri să mă facă să cred că putea să muște, însă, din secundă în care dinții ascuțiți ca acele îmi intrau în îmbrăcăminte, presiunea înceta și contactul cu pielea mea era la fel de blând și gingaș ca un fluture care se așază pe o petală“.

Lui Tesla, cel mai mult îi plăcea să se tăvălească prin iarbă cu Mačak. „Ne tot rostogoleam... și ne rostogoleam... într-un delir de fericire“.

În acest cadru pașnic, micuțul Niko a făcut cunoștință cu animalele din ogradă. „Îl luam pe câte unul la subraț și îl strângeam și îl mângâiam“, scria el, „mai ales cocoșul mare și splendid care mă plăcea“. Tot în această perioadă, băiatul a început să studieze zborul, un subiect de interes, care a făcut ca, mai târziu, în cursul vieții, să inventeze o mulțime de mașini de zbor. Însă relațiile sale cu păsările au fost pline de contradicții.

Copilăria mea... ar fi fost o fericire dacă nu aș fi avut un dușman puternic... gânsacul nostru, o brută urâtă și monstruoasă, cu un gât ca de struț, gură de crocodil și o pereche de ochi care radiau inteligentă și înțelegeră ca ai oamenilor...

Într-o zi de vară, mama mi-a făcut baie și m-a scos să mă încălzesc la soare, în costumul lui Adam. De cum mama a pus piciorul înapoi în casă, gânsacul m-a zărit și a atacat. Bruta știa unde durea mai tare și m-a apucat de scutec, aproape smulgându-mi restul cordonului ombilical. Mama, care a apărut la timp pentru a împiedica vreo nenorocire, mi-a spus: „Trebuie să știi că nu poți face pace cu un gânsac sau un cocoș pe care l-ai necăjit. O să sară la tine cât trăiește“.

Tesla a avut ciocniri și cu alte animale, cum ar fi un lup din partea locului, care din fericire s-a întors și a fugit de el; vaca familiei, pe care Tesla o călărea și de pe care a căzut o dată; corbiu uriaș, pe care pretindea că i-ar fi prins cu mâinile goale, ascunzându-se în tufișuri și repezindu-se la ei ca o pisică.

Lui Tesla îi făcea plăcere, de asemenea, să povestească despre cele două mătuși, care veneau adeseori la el acasă. Una, mătușa Veva, „avea doi dinți care îi ieșeau în afară ca fildeșii de elefant. Mă iubea foarte mult și îi îndesa adânc în obrajii mei când mă săruta. Eu țipam de durere, dar ea credea că e de plăcere și îi îndesa și mai mult. Cu toate acestea“, își amintea Tesla, „o preferam celeilalte... care avea obiceiul să-și lipească buzele de ale mele și să sugă, să sugă, până când, prin eforturi disperate, reușeam să mă eliberez, gâfâind“.